

Foto och fotomontage: Jörgen Wiklund

Ett digitalt läromedel om skog

Text: Jessika Lagrelius, projektledare vid Fakulteten för skogsvetenskap, SLU
E-post: jessika.lagrelius@slu.se

Under hösten 2021 lanserar SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, ett nytt läromedel baserat på forskning kring skog, klimat, biologisk mångfald och bioekonomi.

Skogen bidrar till att utveckla samhället, bromsa klimatförändringar och säkra den livsviktiga biologiska mångfalden. Skogen är viktig i vår strävan mot ett mer hållbart liv. För att använda skogsresursen på bästa sätt behövs mer kunskap om skog, och fler personer som vill jobba med skogsfrågor i framtiden. Många unga har idag bristfälliga kunskaper om skog, och lärare efterfrågar användbara och mer uppdaterade läromedel inom området. Därför vill SLU skapa ett lättanvänt läromedel om skog, baserat på aktuell forskning. Läromedlet tas fram med hjälp av en investering från Ljungbergsfonden och kommer att lanseras under hösten 2021.

Läromedlet tar upp olika aspekter och fokuserar på skogens roll i de utmaningar vi står inför. Det kan användas av gymnasieelever på alla program men är särskilt anpassat till högskoleförberedande gymnasieprogram och naturbruks-

programmet. Materialet matchar bäst det centrala innehållet för naturkunskap och biologi, men det mesta går utmärkt att använda i flera ämnen, som geografi och samhällskunskap. Läromedlet innehåller förslag på övningar och lektionsupplägg och det finns stora möjligheter att anpassa materialet till olika elevgrupper. Delar av läromedlet kan användas även på högskolestadiet, efter viss anpassning. Teamet bakom läromedlet består av tre gymnasielärare tillika läromedelsförfattare, en redaktör, en digital strateg och en skogsexpert, och innehållet granskas av forskare vid SLU.

Nyhetsbrev om läromedlet

Om du vill veta mer om skog och SLU:s digitala läromedel som beskrivs i artikeln kan du prenumerera på ett kostnadsfritt nyhetsbrev, som mejlas ut en gång i månaden. Det innehåller tips på digitala föreläsningar, ett smakprov från läromedlet och en kort fråga där du kan tycka till om hur läromedlet ska utformas. Du får också information om kommande webinarier riktade till lärare. Anmäl dig via länken på webbsidan slu.se/laromedelskog.

Rollspel: debatten om skogen

En övning i det nya läromedlet är ett rollspel, *Debatten om skogen*, som bygger på den debatt som är högaktuell i politiska sammanhang, i styrelserum och på ledarsidor. Lite förenklat kan man säga att det finns två sidor. Vissa menar att vi måste minska avverkningen, för att bevara den biologiska mångfalden och minska växthuseffekten på kort sikt. Andra tycker att mer skog kan avverkas, för att ersätta fossila råvaror och därmed minska växthuseffekten på lång sikt

Rollspelet har inslag av den faktiska debatten, som aktörer, frågeställningar och konflikter, men har förenklats för att passa undervisning på gymnasiet. Rollspelet kan engagera eleverna i frågeställningar kring hur den svenska skogen ska användas (och inte användas). Syftet med debatten om skogen är att träna på att argumentera och ta ställning i viktiga frågor.

Så här går rollspelet till

- Klassen bjuds in till ett möte arrangerat av Sveriges skogskommitté, där man ska diskutera hur naturresursen skog ska prioriteras framöver.
- Läraren går igenom ett bildspel för att ge eleverna nödvändiga förkunskaper.
- Eleverna slår tärning om ålder, könsidentitet och karaktär, delas in i olika aktörsgrupper och tilldelas en roll (till exempel miljöorganisation/aktivist, urfolk/renägare eller skogsbolag/virkesköpare).
- Först diskuterar de olika aktörerna hur de ska fördela en mängd skog (100 träd) på tre case (se nedan). De samlar fakta och argument för sina ståndpunkter.
- Sedan blir det mingel. Deltagare från olika aktörsgrupper möts och får testa och finslipa sina argument.
- Slutligen har Sveriges skogskommitté sitt möte och casen debatteras. En omröstning genomförs och de 100 träden fördelas enligt röstningsresultaten.
- Läraren kan under spelets gång slänga in ett "wild card" som ökar eller minskar antalet träd att fördela.

De tre casen

1. Företaget *Gröna Produkter* vill lansera ett nytt klädmärke – alla kläder ska bestå av material från svensk skog. Om företaget ska producera sina kläder av nationell biobaserad råvara kräver de att skogsråvaran öronmärks till Gröna produkter.
2. Företaget *Gröna Hemestrarna* tycker att fler ska få möjlighet att besöka skogar med höga naturvärden och spännande arter. För att företaget ska kunna etablera sig kräver de att utvalda skogar ska skyddas så att inte framtida utflykter hotas.
3. Företaget *Fossilt Suger* vill arbeta för att fasa ut vårt oljeberoende i Sverige. Företaget kräver att få plantera snabbväxande hybridlärk på skogsområden som ligger bakom din sommarstuga. Träden ska bli biobaserat bränsle.

Så här går omröstningen till

Innan eleverna lägger sina röster passar det bra med en kort debatt. Här kan en samtalsledare (läraren) låta varje aktörsgrupp argumentera för sin sak. Därefter delas trädrösterna ut (analoga eller digitala) till eleverna. Eleverna kan, efter att debatten genomförts, lägga sina röster på ett annat förslag än vad deras aktörsgrupp förespråkade.

Totalt finns 100 träd för en klass. Man kan dela ut ett antal träd per elev så att alla känner sig delaktiga i omröstningen, till exempel ger 25 elever i en klass 4 träd per elev. Eftersom det inte finns resurser att genomföra alla tre casen (vi vill att klassen enas om ett eller max två av dem) sätts en miniminivå på antalet röster per case. Ett förslag är att ange den mängd som krävs för att ett förslag ska gå igenom, till exempel minst 35 träd per case. Efter omröstningen kan man hålla en avslutande reflektion.

Bildspel

Ladda ner bildspel från slu.se/laromedelskog (bildspelet är en första version, vi kommer att fylla på med en lärarhandledning och information om aktörerna till lanseringen i höst).

Inspiration har hämtats från *Rollspel om genetik och etik*, Nobel Prize Museum: nobelprizemuseum.se/rollspel-om-genetik-och-etik

